

VILNIAUS SAUSIO 13-OSIOS PROGIMNAZIJOS SOCIALINĖS- PILIETINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vadovaujantis Vilniaus Sausio 13-osios progimnazijos 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio ir pagrindinio ugdymo (I dalies) programų ugdymo planų, patvirtintų Sausio 13-osios progimnazijos direktorės 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-251, 13 priedu, socialinė-pilietinė veikla yra privaloma ugdymo proceso dalis.
2. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas reglamentuoja mokinių socialinę-pilietinę veiklą 5–8 klasėse.
3. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu.
4. Organizuojant socialinę-pilietinę veiklą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus tarpsnių ypatumus, progimnazijos bendruomenės tradicijas, vykdomus projektus, pilietiškumo ugdymo, kultūrinės ir socializacijos programas.

II. SOCIALINĖS - PILIETINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

5. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.
6. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:
 - 6.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
 - 6.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;
 - 6.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.
7. Socialinė-pilietinė veikla organizuojama vadovaujantis šiais principais:
 - 7.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokyti iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinų organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;
 - 7.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes

konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

7.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

7.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

8. Socialinė-pilietinė veikla organizuojama atsižvelgiant į amžiaus tarpsnius:

8.1. 5–6 klasėse mokinių veikla orientuota į mokinių socialinių ryšių kūrimą ir stiprinimą klasės, progimnazijos bendruomenėje. Taip pat - pilietiškumo bei atsakingo dalyvavimo gebėjimų ugdymąsi, dalyvaujant mokyklos savivaldoje, vietos bendruomenės ir jaunimo organizacijų veikloje;

8.2. 7–8 klasėse mokinių veikla orientuota į platesnio visuomeninio konteksto suvokimą, visuomeninės atsakomybės, aktyvumo, motyvacijos skatinimą, susipažįstant su darbo rinkos poreikiais, indentifikuojant savo galimybes bei poreikius, prisiimant atsakomybę už savo pasirinkimus.

III SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

9. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius yra numatytas Progimnazijos Ugdymo planų 67 ir 68 punktuose. Šis laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla. Pagrindinio ugdymo programoje socialinei-pilietinei veiklai atlikti gali būti skiriama iki 5 ugdymo dienų, ji turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas arba kitas Progimnazijos vadovo paskirtas asmuo (toliau – Atsakingas socialinės-pilietinės veiklos koordinatorius).

10. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas Atsakingo socialinės-pilietinės veiklos koordinatoriaus. Mokinys pasirenkia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasingumą ir pridėtinę vertę sau ir Progimnazijos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis. Pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį ir fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos įrodymus šio tvarkos aprašo 1 priedu

patvirtintame socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lape, kurio pagrindu už socialinę pilietinę veiklą atsakingas asmuo fiksuoja mokinio duomenis elektroniniame dienyne TAMO.

11. Kiekvienų mokslo metų pradžioje atsakingas veiklos koordinatorius supažindina mokinius su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą, organizuojamų konsultacijų dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo mokiniams grafiku ir atsiskaitymo tvarka.

12. Atsakingas socialinės-pilietinės veiklos koordinatorius individualiai ar grupėje konsultuoja mokinius dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo, nuolat domisi, kaip sekasi mokiniams, o prireikus siūlo pagalbą, su kiekvienu mokiniu ne mažiau nei kartą per mokslo metus organizuoja individualius ugdomuosius pokalbius apie jo patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas. Pokalbių trukmė priklauso nuo mokinių įsitraukimo, motyvacijos ir kitų mokymosi poreikių.

13. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

13.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

13.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su Progimnazijoje paskirtu asmeniu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

13.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

13.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

13.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

13.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su Atsakingu socialinės-pilietinės veiklos koordinatoriumi ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas;

13.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

14. Progimnazijoje paskirto asmens, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą, pareigos:

14.1. paaiškinti socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, Progimnazijos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;

14.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikti rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą; padėti mokiniams pasiręgti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;

14.3. organizuoti konsultacijas, pagal galimybes stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis; pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviešti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais, domėtis, kaip sekasi mokiniams;

14.4. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

14.5. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir vertinti mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas elektroniniame dienyne fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Mokiniams, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.

15. Mokiniai gali užsiimti socialine-pilietine veikla individualiai ar grupelėmis ir už mokyklos ribų, bendradarbiaujant su asociacijomis, vietos savivaldos institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt.

15.1. Mokiniams, pateikus pažymėjimą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką tarnybą pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 „Dėl jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įskaitoma socialinė-pilietinė veikla;

15.2. kitais atvejais, mokiniams atlikus socialinę-pilietinę veiklą už mokyklos ribų, yra pildomas Mokinio socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapas (1 priedas).

16. Pasibaigus mokslo metams užpildyti Mokinių socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapai laikomi mokinių asmens bylose.

17. Mokslo metų pabaigoje daugiausiai socialinių-pilietinių valandų surinkusius mokinius Atsakingas socialinės-pilietinės veiklos koordinatorius gali siūlyti Progimnazijos direktoriui apdovanoti padėkomis.

III. PROGIMNAZIJS SIŪLOMOS SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Kryptis	Veikla
Pagalbos mokyklai veikla	<ul style="list-style-type: none"> • darbas mokyklos bibliotekoje; • mokyklos interjero atnaujinimas, mokyklos bendrųjų erdvių apipavidalinimas, svetingos aplinkos kūrimas; • pagalba dalykų mokytojams tvarkant kabinetus, metodinę medžiagą, leidžiant standus; • budėjimas pertraukų metu; • budėjimas renginių metu; • pagalba klasių auklėtojams tvarkant dokumentus; • mokyklos patalpų tvarkymas, remontas, mokymo priemonių kūrimas.
Pilietinė veikla	<ul style="list-style-type: none"> • mokyklos aplinkos tvarkymas; • pagalba tvarkant Lazdynų aplinką; • dalyvavimas miesto ar respublikinėse pilietinėse akcijose, konkursuose, projektuose.
Projektinė veikla	<ul style="list-style-type: none"> • dalyvavimas, kultūriniuose, prevenciniuose, socialiniuose, ugdymo karjerai ir kt. projektuose; • gerumo akcijos; • renginių organizavimas; • parodų rengimas.
Socialinė (pedagoginės, karitatyvinės pagalbos) veikla	<ul style="list-style-type: none"> • individuali pagalba mokymosi sunkumų turintiems ar žemesnių klasių mokiniams; • pagalba priešmokyklinio ugdymo, pradinių klasių mokytojams; • pagalba klasių auklėtojams organizuojant renginius, išvykas; • pagalba organizuojant sportinę veiklą.
Kita veikla	<ul style="list-style-type: none"> • atstovavimas mokyklai vykdant visuomeninę veiklą (akcijos, žygiai, minėjimai); • dalyvavimas koncertinėse programose; • pagalba mokykloje organizuojamuose renginiuose (budėjimas, svečių registravimas ir kt. darbai); • pagalba tvarkant mokyklos internetinę svetainę; • pagalba organizuojant mokykloje apklausas, tyrimus bei juos apibendrinant; • aktyvi veikla mokyklos savivaldos institucijose;

IV. REZULTATAI

18. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus

bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

19. Numatomi šie socialinės-pilietinės veiklos rezultatai:

- 19.1 aktyvus mokinių pilietinis įsitraukimas;
 - 19.2 gebėjimas priimti atsakingus sprendimus;
 - 19.3 padidėjusi motyvacija dalyvauti mokyklos, vietos bendruomenės, miesto, respublikos renginiuose.
 - 19.4. suformuotos mokinių socialinės (karitatyvinės): pagarbos kitiems, rūpinimosi, pagalbos kitam, vertybinės nuostatos;
 - 19.5. išugdytos praktinės socialinės kompetencijos, įgyta realios globos patirties;
 - 19.6. geresni mokinių asmeniniai, socialiniai, komunikaciniai, darbo ir kt. veiklos gebėjimai;
 - 19.7. savarankiškesni, atsakingesni, tolerantiškesni mokiniai;
 - 19.8. išugdytas mokinių noras veikti žmonių gerovei;
 - 19.9. didesnis mokinių pasitikėjimas savimi ir noras inicijuoti kaitą.
-

Iš viso